

Κεφάλαιο 3: Περίοδος Μεγάλης Ακμής του Βυζαντίου (717-1025)

II.ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ερωτήσεις Επανάληψης

2. Η νομοθεσία της Μακεδονικής Δυναστείας και η σύγκρουσή της με τους «δυνατούς» (σελ.50-51)

α. Νομοθετική Δραστηριότητα

- I. Σε ποιες ενέργειες προβαίνει η Μακεδονική δυναστεία σε ό, τι αφορά τη νομοθεσία και τι θέλουν να πετύχουν με αυτές;
- II. Να κατονομάσετε και να εξηγήσετε τις συλλογές νόμων ή τους μεμονωμένους νόμους που εκδίδονται.

Β. Νόμοι και αγώνας κατά των δυνατών

- I. Ποιες είναι οι επιδιώξεις των δυνατών; Πώς αυτές επηρεάζουν την οικονομία και την άμυνα του Βυζαντινού κράτους;
- II. Ποια η στάση των αυτοκρατόρων απέναντι στους δυνατούς και απέναντι στην αγροτική κοινωνία;
- III. Τι πετυχαίνουν και τι επιβάλλουν οι Μακεδόνες αυτοκράτορες με τους νόμους που εκδίδουν;

Ασκήσεις

1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές(Σ) ή ως λανθασμένες(Λ). Να διορθώσετε το λάθος.

α. Το Επαρχικόν Βιβλίον ήταν διατάξεις που ρύθμιζαν τη λειτουργία των συντεχνιών της Κωνσταντινούπολης.
.....

β. Οι Βυζαντινοί αυτοκράτορες δεν έλαβαν μέτρα για να περιορίσουν τη δύναμη των δυνατών.
.....

γ. Οι Μακεδόνες αυτοκράτορες έλαβαν ιδιαίτερα μέτρα που αποσκοπούσαν στην αύξηση της εκκλησιαστικής περιουσίας
.....

δ. Το αλληλέγγυον αφορούσε την υποχρέωση των δυνατών να πληρώνουν τους νόμους των φτωχών
.....

2. Να συμπληρώσετε τα κενά.

Οι επιδίωκαν να ιδιοποιηθούν τη γη των φτωχών, να αποσπάσουν και να κατακτήσουν την Το Βυζαντινό Κράτος δεν μπορούσε να ανεχθεί αυτές τις επιδιώξεις. Οι ελεύθεροι αγρότες υπηρετούσαν στους των, ενώ οι που πλήρωναν αποτελούσαν την κύρια πηγή κρατικών εσόδων. Αυτό σημαίνει ότι η και η του Βυζαντίου ήταν αδιανόητα χωρίς τη μικρή και μεσαία αγροτική ιδιοκτησία. Γι' αυτό επί 80 ολόκληρα χρόνια (922-1002) οι

αυτοκράτορες προσπάθησαν με τις Νεαρές τους να την αγροτική κοινότητα και τους ελεύθερους καλλιεργητές από τις καταχρήσεις των δυνατών.

3. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της Στήλης Α' με τα στοιχεία της Στήλης Β'

Στήλη Α'	Στήλη Β'
Πρόχειρος Νόμος	Νέοι νόμοι που στόχευαν κυρίως στον περιορισμό της δύναμης των μεγάλων γαιοκτημόνων και της μεγάλης ιδιοκτησίας.
Επαναγωγή	Συλλογή νόμων με την επίδραση από τη νομοθεσία του Ιουστινιανού, προσαρμοσμένοι στις συνθήκες της εποχής τους.
Βασιλικά	Συλλογή νόμων που ρύθμιζαν τη λειτουργία των συντεχνιών της Κωνσταντινούπολης.
Επαρχικόν Βιβλίον	Σύντομη παρουσίαση των νόμων .Αντικατέστησε την Εκλογή
Νεαρές:	Εισαγωγή στον Πρόχειρο Νόμο. Καθόριζε με ακρίβεια τις αρμοδιότητες του αυτοκράτορα και του πατριάρχη.

4. Στις παρακάτω προτάσεις κυκλώστε τη σωστή απάντηση

α. Νέοι νόμοι των Μακεδόνων αυτοκρατόρων που απέβλεπαν κυρίως στον περιορισμό της μεγάλης γαιοκτησίας:

α) Νεαρές, β) Επαναγωγή, γ) Αλληλέγγυον

β. Νόμος του Βασιλείου Β' που υποχρέωνε τους δυνατούς να πληρώνουν τους φόρους των φτωχών:

α) Πρόχειρος Νόμος, β) Αλληλέγγυον, γ) Βασιλικά.

γ. Εισαγωγή στον "Πρόχειρο Νόμο" που καθόριζε με ακρίβεια τις αρμοδιότητες του αυτοκράτορα και του πατριάρχη

α) Νεαρές, β) Επαναγωγή, γ) Αλληλέγγυον